

Dödsfall, förväntat i hemmet, vid specialiserad palliativ vård

Innehåll

Syfte och omfattning.....	1
Bakgrund.....	1
Beskrivning	2
Läkarens ansvar.....	2
Legitimerad sjuksköterskas ansvar.....	2
Identitetskontroll och märkning	2
Transportintyg.....	3
Transport av avliden.....	3
Referenser	3
Dokumenthistorik	3
Sammanslagning av följande dokument	3

Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver rutiner som ska vidtas före, under och efter ett förväntat dödsfall i hemmet och är ett förtydligande till den länsövergripande rutinen [Samverkan vid dödsfall - åtgärder](#). Rutinen gäller för sjuksköterskor inom den specialiserade palliativa hemsjukvården. (ASH, LAH, SAH både i ordinärt och i särskilt boende.

Bakgrund

Att fastställa att döden har inträtt samt att utfärda dödsbeviset och dödsorsaksintyget är en läkaruppgift. Om dödsfallet är förväntat får en läkare fastställa att döden har inträtt utan att personligen ha gjort den kliniska undersökningen. En förutsättning för detta är att läkaren kan basera fastställandet på en klinisk undersökning som utförts av legitimerad sjuksköterska och att läkaren har tillgång till relevanta och tidsmässigt aktuella uppgifter om den dödes tidigare medicinska tillstånd.

Beskrivning

Läkarens ansvar

Vid övergång till palliativ vård i livets slut ska fast vårdkontakt, en legitimerad läkare, utses. Patient och närstående ska få information om vårdens inriktning och mål, ordinationer och omvårdnadsåtgärder ska klargöras, se rutin¹.

Om patienten har insatser av kommunal sjuksköterska gör läkaren en skriftlig instruktion om vilka åtgärder som ska vidtas när ett väntat dödsfall inträffar på blankett [Dödsfall - underlag för konstaterande av väntat dödsfall](#) och länk skickas i Cosmic Messenger till ansvarig sjuksköterska i kommunen efter planering. Kommunens sjuksköterskor har skrivrättighet i Cosmic för att dokumentera utförd undersökning. Denna information ska nå ansvarig läkare snarast så att dödsbevis kan utfärdas senast nästa vardag. Ansvarig läkare eller beredskapsjour kontaktas vid behov om det uppstår problem med informationsöverföringen i Cosmic. I samband med planeringen fyller läkaren även i ett transportintyg enligt instruktion på blanketten, [Dödsfall, transportintyg \(kommunversion\)](#).

Beslut om behandlingsbegränsningar dokumenteras i två steg i Cosmic, först en journalanteckning som därefter länkas till registreringen i Uppmärksamhetssignalen (UMS) i Cosmic. Kommunal primärvård kan läsa UMS i Cosmic via direktåtkomst och NPÖ via sammanhållen journalföring. Det är viktigt att de lokala rutinerna säkerställer att berörd personal har tillgång till informationen. [Fördelning av medicinskt ansvar och planering av vårdåtgärder](#)

Legitimerad sjuksköterskas ansvar

Vid den kliniska undersökningen av en avliden ska samtliga indirekta kriterier vara uppfyllda:

- ingen palpabel puls
- inga hörbara hjärtljud vid auskultation
- ingen spontanandning
- ljusstela, oftast vida, pupiller.

För utförligare information om att konstatera dödsfall se vårdhandboken.

Om läkare eller sjuksköterska finner en patient som uppvisar tydliga tecken på att ha varit död en längre tid (likstelhet eller likfläckar kan iaktas) ska HLR inte påbörjas. Vid minsta osäkerhet ska dock HLR påbörjas enligt rutin (mitt tillägg: om inte beslut om begränsad behandling finns som säger att HLR Ej ska påbörjas).

[Vårdhandboken – att fastställa dödsfall](#)

Legitimerade sjuksköterskor som arbetar på enheter för specialiserad palliativ vård får utföra klinisk undersökning vid förväntade dödsfall och dokumentera resultatet på avsedd blankett. Ifylld blankett lämnas utan dröjsmål till ansvarig läkare som ansvarar för att skriva dödsbevis och att utfärda dödsorsaksintyg. För registrering i Cosmic, se [Dödsfall på sjukhus – administrativa rutiner](#)

Identitetskontroll och märkning

Patienten ska märkas med id-band (arm eller ben) av legitimerad sjuksköterska och två namnkort ska fyllas i. Ett namnkort fästs på kroppen (arm eller ben). Ett namnkort lämnas tillsammans med ett transportintyg och transportören fäster sedan det andra namnkortet synligt på lakan eller filt på kroppen.

¹ [Brytpunktssamtal](#)

Transportintyg

Legitimerad sjuksköterska fyller i ett transportintyg² som ska medfölja den avlidne patienten vid transport till bårhus. När anhöriga känner sig redo kontaktar sjuksköterska transportör för hämtning av patient i hemmet.

Transport av avliden

För patienter som avlider i ordinärt boende ska Region Uppsalas upphandlade transportör användas för transport till bårhus.

[Begravningsbyråernas Transport i Stockholm Ab | Vi är stolta över våra chaufförer \(bbttransport.se\)](#)

Kommunen ansvarar för transportererna vid dödsfall på särskilt boende samt på korttidsplats.

Om närstående vill använda annan begravningsbyrå för transport får de själva kontakta denna begravningsbyrå och stå för transportkostnaden.

Referenser

[Dödsfall på sjukhus – omhändertagande av avliden regionalt tillägg](#)

[Vårdhandboken Omhändertagande av den döde](#)

Dokumenthistorik

Sammanslagning av följande dokument

Dödsfall, omhändertagande av väntat dödsfall i hemmet LAH LE	DocPlusSTYR-9334
Dödsfall i hemmet, geriatriken	DocPlusSTYR-9010

Granskare: Monika Brundin NVH, Annelie Granat SAH, Vika Sollfors LAH Omfattande textkorrigeringar

² [Dödsfall - transportintyg version för sjuksköterska](#)